

JØRN LIER

HORST

BLINDGANG

EN WILLIAM WISTING

KRIM

Jørn Lier Horst

Blindgang

Kriminalroman

Hun kjørte forbi det store, hvite huset to ganger. Den tredje gangen stanset hun i gata utenfor.

Den høyreiste villaen med halvvalmet tak lå bak et hvitt stakittgjerde og en løvhekk, omgitt av gamle trær med sprikende greiner. De smårutete vinduene avslørte ikke annet enn mørket innenfor.

Huset var større enn hun husket, og egentlig altfor stort for henne.

Det var 19 år siden sist gang hun var her. Da hadde hun lovet seg selv at hun aldri skulle tilbake. Nå skulle hun flytte inn.

Hun plukket opp konvolutten som lå på setet ved siden av, og ristet ut nøkkelen. Den var merket med en liten plastbrikke der advokaten hadde skrevet navnet til bestefaren på den ene siden og adressen på den andre: *Ht cpm O cpf vOL j cp j nugpu i cvg. w gtp.*

Hun kunne ikke fri seg fra tanken på at *j cp* hadde holdt i den samme nøkkelen. Gått rundt med den i lomma, fiklet med den, knyttet hånden rundt den.

Hun likte ikke å tenke på ham som *dguglht*, brukte ikke det ordet. Hun tenkte på ham som *I co rkpi gp*. Det var slik hun husket ham, som en gammel mann, selv om han ikke kunne ha vært mer enn 50 sist gang hun så ham. Han var stor og kraftig med mørke, dyptliggende øyne, tykt grått hår og en liten hvit bart.

En av de siste gangene hun så ham, var under en 17. maifeiring. Hun hadde passert huset sammen med barnetoget, og Gamlingen sto på glassverandaen med hendene på ryggen og skulte med stramme lepper. Hun hadde forsøkt å vinke til ham, men han hadde snudd ryggen til og gått innover i huset.

Hun slapp fra seg nøkkelen og kikket bort på huset igjen. Selv på en varm julidag som denne, syntes hun det utstrålte kulde.

Noen klynk fra barnesetet fikk henne til å snu seg.

«Er du våken, Maja-mor?» smilte hun og strakte seg mot datteren. «Nå er vi framme.»

Jentungen laget noen gurglelyder, smilte og blunket. Heldigvis lignet hun ikke på faren. Hun hadde hennes mørke øyne og hår.

«Og mine smilehull,» sa hun og kilte datteren under haken i et forsøk på å hente dem fram. De skulle klare seg, de to. Før hadde det alltid vært henne og moren. Nå var det henne og datteren.

Hun snudde seg tilbake mot rattet, satte bilen i gir og kjørte rundt på baksiden av huset, opp foran garasjen. Så plukket hun med seg nøkkelen, gikk ut av bilen og hentet datteren med seg fra baksetet.

Inngangspartiet hadde et fornemt preg, med søyler og ornamenter, slik man bygde for hundre år siden.

Nøkkelen gled lett rundt i låsen. Innenfor luktet det rent og friskt, ikke innestengt slik hun hadde vært redd for.

Advokaten hadde gjort slik hun hadde bedt ham om. Alt av møbler, innbo og

løsøre var fjernet. Alt som kunne minne om noe. Minne henne om fortiden.

Hun gikk inn på kjøkkenet og videre inn i stua. Skrittene hennes ga gjenklang mellom de nakne veggene.

Sollyset sivet blekt inn gjennom vinduene og la seg utover gulvet.

Det kan bli koselig her, tenkte hun og kikket ut på den lille parken på den andre siden av gata. Det store huset kunne bli en god start på et nytt liv.

Den brede trappa opp til andre etasje knirket. Hun løftet Maja over på den andre hofta og fant veien inn til det som hadde vært morens rom. Ble stående litt uten egentlig å føle noe, før hun kikket på klokka. Kvart på ti. Flyttebilen kunne dukke opp når som helst.

Hun hastet gjennom de andre rommene, tok trappa ned igjen og inspiserte resten av huset.

Ved døra til kjellertrappa ble hun stående et øyeblikk før hun åpnet den. Hun tente lyset og tok noen skritt nedover de slitte trinnene.

Det var der nede de hadde funnet ham, en dag i januar. Han måtte ha falt fra omtrent der hun sto nå. Nede på det grå sementgulvet kunne hun ane en mørkere flekk i den lyse støpen. De mente han hadde ligget der i tre dager før en av kameratene hans oppdaget ham.

Hun var den eneste gjenlevende slektningen, men hun hadde ikke deltatt i begravelsen eller forberedelsene til den. Den gangen hadde hun ikke tenkt på at hun var eneste arving til millionvillaen og pengene på bankkontoen hans. Da hun fikk vite det, hadde hun først tenkt at hun ikke ville ha dem. At pengene etter Frank Mandt var så skitne at hun helst ikke ville ha noe med dem å gjøre, men så hadde hun tenkt: Hvorfor ikke? Det var for dumt å takke nei.

Hun bar datteren med seg ned i kjelleren. Det var tyngre luft der nede enn ellers i huset. En emmen lukt, som fra gammel frukt eller blomster som har stått for lenge i en vase.

I et av kjellerrommene var det innredet et bad med badstu, og i det som måtte ha vært et treningsrom, var en ribbevegg festet til muren.

I det innerste rommet fant hun safen. Advokaten hadde gitt beskjed om at den sto igjen. Den var ikke bare stor og tung, men antakelig var den også festet til gulvet med innvendige bolter. De som ryddet ut av huset, hadde håpet å finne nøkkelen, men den var borte. Hun hadde full tillit til dem. I et kjøkkenskap hadde de funnet nesten tretti tusen kroner i en konvolutt som de hadde overlatt til henne. Det kunne selvsagt ha ligget mer penger rundt om i huset som de ikke hadde meldt fra om, men hun stolte på at de ikke hadde funnet nøkkelen til safen og åpnet den.

Hun la hånden på toppen av safen og strøk over den. Det kalde stålet ga henne frysninger.

Så huket hun seg ned, skjøv til side den lille metallplaten som hang foran nøkkelhullet, og forsøkte å se inn.

Det irriterte henne at nøkkelen var borte. Safen sto midt i rommet og tok opp mye plass. Den gjorde det vanskelig å innrede her nede, hvis det en dag skulle bli nødvendig.

En bil tutet utenfor. Hun kikket på klokka. Den var ti. Flyttefolkene var presise.

Hun gikk ut og tok imot dem. Mens de rygget lastebilen på plass, åpnet hun bagasjerommet på sin egen bil, tok ut en eske og fant fram dørskiltet hun hadde fått laget hjemme i Oslo. Hun tok det med seg og hengte det på en spiker ved siden av inngangsdøra.

Hg i Oclc Nwpf.

En dame i nabohuset kikket ut bak rutete kjøkkengardiner. Sofie vinket til henne. Hun vinket ikke tilbake.

William Wisting sto i soveromsluken og betraktet kvinnen som lå i senga hans. Smale strimer av lys slapp inn gjennom spilene i persiennen og la seg over ansiktet hennes, uten at det så ut til å forstyrre den dype søvnen.

Han hadde arbeidet sammen med Christine Thiis i drøyt to år. Hun var femten år yngre enn ham og hadde to tenåringsbarn. Etter en skilsmisse hadde hun forlatt en godt betalt jobb som forsvarsadvokat i Oslo og flyttet til Larvik med barna.

Hun var lett å samarbeide med, resultatorientert, handlekraftig og initiativrik, og hun hadde en egen evne til å ta de rette beslutningene til rett tid.

Det handlet alltid om jobb når de snakket sammen. Hun var lite meddelsom om privatlivet sitt. Når de var på konferanser, dro hun alltid hjem eller gikk rett på rommet etter at den faglige delen var avsluttet. Hun var aldri med ut etter jobb dersom noen foreslo at de skulle ta en pils, og hadde aldri vært med på et julebord. Wisting var derfor blitt overrasket da hun takket ja til å bli med på sommerfesten hjemme hos ham.

Noen små rykninger i ansiktet røpet at hun senset at han var i rommet. Wisting trakk døra forsiktig igjen og gikk ned trappa til stua. Hun trengte å sove ut. Det var Nils Hammer som hadde fulgt henne i seng. Da var hun langt nede i den andre vinflaska. De andre hadde blitt sittende til det lysnet av dag og de første fuglene begynte å synge.

En flue spankulerte opp- og nedover innsiden av et av glassene på stuebordet. Den surret idet den druknet i vinskvetten som var igjen.

Wisting gikk bort til sofaen, brettet sammen pleddet han hadde hatt over seg, og rettet på sofaputene. Så samlet han sammen glassene og bar dem ut på kjøkkenet, fylte oppvaskmaskinen og ble stående ved vinduet og se ned på det brunbeisete huset nede i svingen der Line bodde.

Selv om han ikke var helt komfortabel med årsaken til at hun hadde flyttet fra Oslo tilbake til Stavern, var han glad for å ha henne i nærheten. Han hadde likevel ikke likt at hun kjøpte *f gv* huset. Han følte at døden satt i veggene der. Mannen som hadde bodd der før henne, het Viggo Hansen. For åtte måneder siden var han blitt funnet død i en stol i stua. Der hadde han sittet i nesten fire måneder uten at noen i nabolaget hadde reagert.

Tanken på den døde mannen så ikke ut til å bekymre Line. Det var egentlig typisk henne. Hun var uredd og pragmatisk anlagt. Dessuten var det et godt kjøp. Omstendighetene gjorde at huset gikk for langt under takst, og da han var der nede i går, var det ikke mye som minnet om det som en gang hadde vært. Alt var revet ned og kastet ut. Kjøkkenet, badet og et av soverommene var allerede pusset opp. Nå sto stua for tur.

Mobiltelefonen hans ringte et sted i huset. Han fant den på stuebordet, men rakk ikke å svare.

Det var Suzanne. Han hadde nummeret hennes lagret fremdeles. Han

hadde ikke snakket med henne på flere måneder, og kjente at det å se navnet hennes gjorde noe med ham. En stund hadde de vært veldig nær hverandre, og hun hadde flyttet inn hos ham. Forholdet hadde vart noen år, inntil hun bestemte seg for å fortsette uten ham. Savnet tynget ham fremdeles. Ikke så mye som savnet etter Ingrid, moren til Line og tvillingbroren Thomas. Ingrid var borte for alltid. Suzanne var ikke langt unna. Hun drev et galleri kombinert med en kaffebar i Stavern og hadde leilighet i etasjen over.

Han skvatt til da telefonen ringte på nytt. Det var Suzanne som forsøkte igjen.

«Hei,» svarte han og kjente hvor tørr han var i munnen.

«Hei,» hilste hun tilbake. «Det er Suzanne.»

«Hei,» sa han på nytt og svelget. «Hvordan går det?»

«Er du hjemme?» spurte hun uten å svare.

Wisting så seg rundt. Noen hadde veltet en skål med peanøtter. På gulvteppet hadde Espen Mortensen lagt ut flere lag med dopapir i et forsøk på å suge opp øl fra en veltet flaske. Veska til Christine Thiis lå innunder en stol med deler av innholdet strødd utover.

«Hvordan det?» svarte han.

«Det er noe jeg må snakke med deg om. Noe jeg ikke har lyst til å ta på telefonen. Det gjelder Hummel-saken.»

«Hummel-saken?» gjentok Wisting, men visste godt hva den dreide seg om.

Jens Hummel var drosjesjåfør. Både han og bilen hans forsvant natt til fredag 6. januar. Den siste som hadde sett ham, var en kunde som ble sluppet av utenfor Grand hotell i Storgata i Larvik klokka 01.23. Det var over et halvt år siden. Saken var fremdeles et mysterium.

«Jeg kan komme en tur innom deg nå på formiddagen, før det blir for mange folk i kafeen,» foreslo Suzanne.

Fra etasjen over seg hørte han fottrinn. Christine Thiis måtte ha våknet.

«Jeg er på vei ut,» sa Wisting raskt. «Jeg kan komme innom deg.»

«Rekker du det før ett?»

Han kikket på klokka og forsøkte å regne ut hvor lenge det var siden han hadde sluttet å drikke.

«Jeg kan være der om en times tid,» svarte han og hørte av måten hun takket ham på, at hun smilte.

Fra badet i andre etasje hørte han lyden av rennende vann fra kranen.

Wisting gikk ut på kjøkkenet igjen, der han fant fram to kopper fra skapet og et par kapsler til kaffemaskinen.

Trappa fra andre etasje knirket. Kaffemaskinen brummet svakt og støtte ut varm damp idet Christine Thiis kom inn i rommet.

«Hei,» sa hun med rusten stemme. Det kastanjebrune håret hennes var fremdeles i uorden, men han kunne se at hun hadde forsøkt å rette på det. «Beklager, det ...»

Wisting avbrøt henne.

«Kaffe?»

Hun nikket.

«Det hadde vært godt.»

De satte seg på hver sin side av kjøkkenbordet.

«Beklager,» sa hun på nytt. «Det har aldri skjedd før ... Jeg pleier vanligvis å komme meg hjem.» Hun drakk av koppen og kremtet. «Det vil si, jeg pleier vanligvis ikke å gå ut. Jeg er ikke vant til å drikke.»

«Da trengte du det,» sa Wisting. Han kunne se hvor ukomfortabel hun var med å sitte i de samme klærne som hun hadde gått til sengs med.

«Du trengte sikkert å senke skuldrene skikkelig,» fortsatte han. «Koble helt av og verken tenke på unger eller jobb.»

«Men jeg burde ha kommet meg hjem.»

«Du hadde ingenting som ventet der likevel,» smilte Wisting. Han la hendene rundt kaffekoppen og kjente at det var godt å ha noen å sitte sammen med ved kjøkkenbordet. «Jeg kan kjøre deg hjem etterpå,» tilbød han.

Hun ristet på hodet.

«Jeg kan ta en drosje.»

Han holdt håndflaten opp mot henne som tegn på at det ikke ville være noe bryderi.

«Jeg må ut uansett,» sa han. «Det har dukket opp noe i Hummel-saken.»

Blikket hennes endret seg. Som om det gikk fra å ha noe forlegent i seg til å bli skjerpet.

«Jens Hummel? Vi gikk jo gjennom hele saken i forrige uke og ble enige om at vi stiller den i bero. Er det noe nytt nå?»

«Jeg vet ikke ennå. Jeg skal treffe noen etterpå som ville snakke om ham.»

Christine Thiis lente seg fram over bordet.

«Det som sto i avisa, ble helt feil,» sa hun. «Vi har virkelig gjort det vi kunne i den saken.»

Wisting så bort. Hun snakket om en avisartikkel fra uka før. Mysteriet rundt forsvinningen hadde skapt overskrifter i januar også, men ikke det helt store engasjementet blant publikum. Jens Hummel hadde ingen nær familie som kunne være pådriver overfor politi og presse. Bare en bestemor som var alene med savnet.

Da media ble interessert i å løfte fram saken igjen, hadde Wisting bidratt i håp om at oppslaget kunne gi nye opplysninger i saken. Det var ikke nødvendigvis slik at tidsfaktoren talte imot en etterforskning. Med tiden kunne rykter og sladder spre seg i stadig større sirkler og til slutt nå noen som var villig til å snakke med politiet. I slike tilfeller kunne ny medieomtale være en utløsende faktor.

Da saken kom på trykk, var den imidlertid svært negativt vinklet mot politiet generelt og Wisting som etterforskningsleder spesielt. Det kom ikke fram hva politiet konkret kunne gjort annerledes, men artikkelen ga et bilde av at politiet hadde vist manglende interesse for saken og utført et dårlig politiarbeid. Den resultatløse etterforskningen talte for seg selv. Politiet hadde ikke engang klart å finne bilen til Hummel. Den ferske halvårsstatistikken der det framgikk at politiet hadde gjennomført nesten 20

prosent flere trafikkontroller enn året før, ble brukt som et argument for feilvurdering og gale prioriteringer. Sympatien i saken lå ikke hos politiet som hadde en vanskelig oppgave, men hos bestemoren som hadde mistet sitt eneste barnebarn.

Wisting var vant til å bli kritisert. Vanligvis prellet kritikken av på ham, men denne gangen hadde han opplevd det litt annerledes. Det var en påminnelse om at de ikke hadde lyktes. Og Hummel-saken hadde tidlig skapt en uro i ham, en nagende følelse av ikke å strekke til.

«'Spørsløst forsvunnet' har sjelden vært et mer dekkende uttrykk enn i den saken,» fortsatte Christine Thiis. «En skulle tro at det med teletrafikk, bomstasjoner, taksameter og kjørecomputer skulle kunne finnes noe som kunne fortelle hvor han og bilen ble av, men vi har jo ingenting.»

Wisting nikket. Han tenkte på etterforskningen av Hummel-saken som dager uten innhold. De hadde satt sammen en tett pakket tidslinje for de siste 24 timene før mannen forsvant, men det var ingenting der som pekte fram mot hvor han kunne befinne seg. Parallelt hadde de prøvd å danne seg et inntrykk av hvem Jens Hummel var. Det ga et sammensatt bilde. Han var 34 år og bodde alene. Hadde hatt ulike strøjobber fram til han var 25 år og begynte å kjøre drosje. For fem år siden hadde han fått eget løyve og egen bil. Nesten ti år bak rattet hadde gitt ham et bredt kontaktnett med svært forskjellige mennesker. De hadde snakket med de fleste av dem, men ingen kunne fortelle noe som kunne kaste lys over hva som hadde skjedd.

Forsvinnings saker var alltid vanskelige, ikke bare fordi det ikke fantes noe åsted, men også fordi det var vanskelig å samle en sprikende etterforskning.

De ble sittende med kaffekoppene og diskutere noen av de mest interessante teoriene. En av dem gikk ut på at det lå et narkotikaoppgjør bak forsvinningen. Det ble snakket om at Hummel hadde fungert som en lokal kurer og brukt drosjen til å frakte narkotika. En periode skulle han også ha kjørt og hentet prostituerte, men selv om de langt på vei hadde fått opplysningen bekreftet, hadde det ikke ført dem videre.

Wisting kikket på klokka. Han måtte komme seg av gårde.

I bilen gikk samtalen over på andre emner. Om sommeren og hva de skulle bruke ferien til.

«Jeg skal ingen steder,» forklarte Christine Thiis. «Hva med deg?»

«Jeg har lovet Line å hjelpe henne med å pusse opp. Hun påstår jeg er flink til å tapetsere.»

Christine Thiis smilte og virket tankefull.

«Ungene mine skal være hos faren sin i fire uker, det blir rart å være så lenge alene.»

Wisting svingte bilen inn til fortauskanten utenfor huset der hun bodde.

«Takk for at du kjørte meg. Og beklager igjen at jeg ikke kom meg hjem i natt.»

«Det går bra,» forsikret han.

«Du får ringe meg,» ba hun og la hånden på armen hans.

Han møtte blikket hennes. Hun blunket med begge øynene før hun trakk

hånden til seg.

«Dersom det kommer noe ut av det, mener jeg. Om du får svar på hva som har skjedd med Jens Hummel.»

Det var en varm dag. Trykkende og vindstille. Wisting fant en ledig parkeringsplass ved dampskipsbrygga og steg ut av bilen. To smågutter sto på bryggekannten med hver sin fiskestang. Over dem fløy noen måker i dorske sirkler.

Det var uvanlig mye folk i gatene. Wisting nikket nå og da til forbipasserende han kjente.

Utenfor Den gylne freden var de fleste småbordene allerede opptatt. Wisting skjøv opp døra, gikk inn og ble stående litt til øynene hadde vent seg til det sparsomme lyset.

Suzanne satt helt innerst i lokalet og vinket på ham. Hun hadde på seg en hvit sommerkjole, og det svarte håret hennes var samlet i en hestehale.

Wisting nikket og gikk bort til bordet hennes. Hun reiste seg og ga ham en klem. Huden rundt øynene hennes rynket seg da hun smilte.

«Vil du ha noe?» spurte hun med et blick mot disken. «Kaffe?»

Wisting kjente at han var tung i hodet.

«Jeg kan ta en Farris,» kremtet han.

Suzanne forsvant bak disken og kom tilbake med en flaske og et glass med isbiter.

«Jeg visste ikke hvem andre jeg kunne snakke med,» sa hun og satte seg.

Wisting helte i glasset.

«Du sa det gjaldt Jens Hummel.»

«Jeg vet jo ikke om det er noe i det,» nikket hun, «men det har vært en mann innom her noen kvelder i det siste. Han sitter ved baren, leser avisene og sier ikke stort, men jeg har skjønt at han har bodd i utlandet en periode og har kommet tilbake til byen nå.»

Suzanne flyttet på en uadressert konvolutt som lå mellom dem på bordet, før hun fortsatte: «I forrige uke sa du i avisa at dere vil henlegge Hummel-saken.»

«Stille i bero,» rettet Wisting.

«Er det noen forskjell på det?»

Wisting trakk på skuldrene.

«Uansett,» fortsatte hun, «i forbindelse med sammendraget av saken var det blant annet et bilde av drosjen til Jens Hummel.»

Wisting nikket. Enda en gang ble han minnet om den litt forfeilede mediestrategien.

«Det var stille her den kvelden. Jeg la merke til at mannen ble helt rar da han leste det.»

«Hvordan da?»

Suzanne senket stemmen, selv om det ikke var noen rundt dem som kunne høre henne:

«Han fikk en uro over seg,» forklarte hun. «Han kikket opp fra avisa og så seg om før han leste videre. Etterpå reiste han seg, gikk ut og ble stående litt